III. évfolyam. 1896. Szerda, junius 17. 49. (326.) szám.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „*Fejérmegyei Napló*“, a vobis institutam ad catholicarum partium propositam promovenda, id equidem probamus libenter. Az altalatok a katholikusok törekvéseinek előmozditására „*Fejérmegyei Napló*“ cim alatt létesitett uj lapot mi örömmel helyeseljük.

XIII. *Leó* pápa *Zichy* Nándor grófhoz. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.

Felelős szerkesztő: BARABÁS ALBERT.

Előfizetési ár: Egész évre . . 5 frt — kr. Félévre . . . 2 frt 50 kr. Negyedévre . . 1 frt 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.

A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Tőbbszöri hirdetéseknél engedmény

Katholikus tanitóink.

— jun. 17.

A városház tanácskozó-termébe, egy kis csapat vonult be ma délelőtt. Fejérmegye katholikus tanitói jöttek össze, hogy csöndben és feltünést kerülve tartsák meg évi gyülésüket. Bár tanácskozásuk tárgyai nem az egész országra kiterjedők, mégis indittatva érezzük magunkat, hogy üdvözölvén a népnevelés szerény bajnokait ősi koronázó városunk falai közt, nehány szót intézzünk hozzájuk.

Nagy és komoly feladat sulyosodik ez idő szerint vállaikra. Nem a paedagógiai teendőket értjük, — azokba már rég beletörődtek, s közmegelégedésre birkóznak meg velök — hanem azt a feladatot, melyet nekik, mint népnevelőknek és mint katholikusoknak kell végrehajtaniok a megváltozott politikai és társadalmi viszonyok között. Az utolsó évek alatt a liberális kormányok protekcorátusa alatt ijesztő mértékben terjed a hitetlenség, a vallástalanság. A központi sajtó, mely csaknem kizárólag zsidó kézben van, fáklyát gyujtott a felekezetlenségnek, s a folyton szitott láng körül csoportosan röpködnek az elvakitott szemüek. Középiskoláinkban, s az egyetemen utolsó nyomai is veszni készülnek a vallásos nevelésnek. Az a generáczió, mely most lép ki az életbe, Isten neve nélkül veti magát az élet küzdelmeibe. A dunaparti metropolis, s többi nagyobb városaink a kor romboló szellemének befolyása alatt versenyt usznak a vallástalanság árjával.

Erkölcsi dekadenczia mindenfelé. Hová forditsuk tekintetünket vigasztalásul, hol keressünk reményt a jövőre? Van-e még lak az országban, hol tudás és vallásos hit békés harmoniában egyesülnek?

Van. Ott honol a katholikus néptanitók szerény hajlékaiban, s megnyilatkozik áldásos működésben a falusi iskolák falai közt. Ezek az egyszerü, igénytelen, sokszor lenézett és a hatalmasok által semmibe sem vett férfiak képezik ama gát alapzatát, mely a hitetlenség árját visszatartani van rendeltetve. Az ő kezükbe van letéve annak a nemzedéknek a fejlődése, s lelki világának irányitása, melytől a közmorál regenerálását s ennek nyomán közviszonyaink megváltoztatását reméljük. — Mert legyünk tisztában: mai kortársaink tömeges megtérését hiu áltatás lenne várni. Kormánykegy, protekczió s a földi örömök hajszolása eltompitják a nemesebb érzelmeket. Az állat uralkodik az emberben, az élvezeteket sóvárgó állat, mely az emberi életkor szük határai közt mindent csak élvezni akar és sirba hanyatolván, nem bánja, ha utánna az özönviz következik.

De mi, kik a földön járva is az ég felé szoktunk tekinteni, borzadva gondolunk a magyar kereszténységet fenyegető özönvizre. Nem engedhetjük, hogy a második évezredben veszitse el népünk földöntuli üdvösségét. Meg kell óvnunk a népet, hogy az ő lelkében is kicsirázzanak azok az indulatok és érzelmek, melyek a mai kor hatalmasainak és szóvivőinek tetteit irányitják.

A tiszta mag elhintésére kik volnának inkább hivatottak, mint katholikus tanitóink? Kettős munkát végezhetnek mostanság: nevelni vallásos, hitéhez ragaszkodó ifjuságot, s befolyásolni saját példájukkal, intő szavaikkal a falusi népet. A melyik katholikus tanitó tisztában van hazánk helyzetével, s érez magában ambicziót, hogy tegyen valamit a nemzetért, az ország jövőjéért, az egyetemes kereszténységért: az nem maradhat tétlen.

És mi bizunk abban, hogy a kiket ma láttunk városunk falai közt, átérzik és átérlik hivatásuk jelenlegi fontosságát. Az egyszerü névtelenségben nagyobb szolgálatot fognak ők tenni a hazának, mint azok, kikről dicshimnuszokat zengenek megfizetett tollak.

Legyenek kitartók a munkában és ihlesse meg lelküket a szent király emléke, kinek sirja közelében ma összegyülekeztek.

(b. a.)

BELFÖLD.

— **Jön a sáska.** Hogy a liberális kormány a leggaládabb eszközök alkalmazásától sem riad vissza, erről ujabban meggyőzött bennünket a „Jön a sáska“ czimü röpirat. Az az bocsánat: a röpiratokat nem szabad kompromittálni és megbecsteleniteni azzal, hogy e nyomdai szenny is annak mondassék. A politikában nem vagyunk érzékenyek, s a tollat mi sem kesztyüs kézzel forgatjuk, de ily nemtelen támadást undorral kell visszautasitanunk. Ez a szenyirat az első betűtől az utolsóig hazugságok sorozata, azonfelül merénylet kifogástalan hazafiak egyéni becsülete ellen. Büszke lehet a magyar politikai világ Bánffy Dezső bárára, hogy ily sajtótermék nyilvánosságra jöttét is megérhette. Mert ezért a szennyiratért a kormány és annak pártja a felelős. Minden sorából kiérzik, hogy megrendelésre készült, s aligha csalódunk, ha a szerzőt a miniszterelnöki sajtóiroda tagjai közt keressük, kik az ország adózóinak, tehát a galádul megtámadott néppártiak pénzén is élősködnek. A tettes felháborító czinizmussal igazhithű katholikusnak mondja magát, de az a hang, melylyel a polgári házasságot dicsöiti, s a melyen a katholikus papságról nyilatkozik, elárulja, hogy a keresztelést a sakter-kés hajtotta rajta végre. Nem tudván megczáfolni a néppárt törekvéseinek igazságát, utczai csirkefogók módjára nyelvét öltögeti vezéreinkre és a papokra. Jóizlésü ember nincsen az országban, ki megvetéssel ne dobná félre e szennyiratot. Még az ultraliberalis „Pesti Hirlap“ is elitélőleg nyilatkozik felőle. Az a körülmény azonban, hogy a „Pesti Napló“ és a német zsidó ujságok ujongva fogadták, kétségtelenné teszi, hogy hitsorsosnak a munkájáról van szó, ki közeli viszonyban áll a hatalmon levőkkel. Mint mondják, több százezer példányban és az összes nemzetiségek nyelvén jelent meg a hazugságoknak és arczátlanságoknak ez az egy ives raktára. A vidéki kormánypárti lapok — kétségkivül felsőbb parancsra — hasábszámra közlik a tartalmát, nem átalván bepiszkitani vele önmagukat. De a kivánt czélt nem éri el vele a kormány. Az olvasóközönség s a kinek a szenny irat tulajdonkép szánva van: a nép, figyelmeztetés nélkül is észreveszi, hogy pöczegödörbe mártogatott maszlagot akarnak neki beadni. Ez a nyomdai termék nem árt sem a néppártnak, sem a papságnak. De a politikai tisztesség nevében óvást kell emelnünk, hogy ily fegyverek is alkalmaztassanak. Magára vessen Bánffy Dezső és pártja, ha az ellenzék szintén a személyeskedés terére lép a sajtó révén.

Mai lapunk 8 oldal.

00000463

— A képviselőház még mindig a kuriai biráskodás egyes paragrafusaival foglalkozik. Az ellenzék beleunt abba, hogy módositásait a kormány kivétel nélkül visszautasitja, s most az egyes szakaszokon gyorsvonati sebességgel haladnak át. A jövő héten még nehány apróbb törvényjavaslatot fognak letárgyalni, s aztán mehetnek a képviselők haza pihenni, illetőleg készülni az őszi választásokra.

Néppárti gyülések.

Az elmult vasárnap ismét fényes siker koronázta a néppárt zászlóbontását az Alföldön és a felvidéken. Különösen nagyfontosságu a jászkerekegyházi gyülés, hol Esterházy Miklós Móricz gróf kijelentette, hogy a szabadelvü párt által földidézett vallásháboru nem szünt meg, hanem csak most kezdődik, de ugy ő, mint elvbarátai a förendiházban rajta lesznek, hogy a kuriai biráskodásról szóló sérelmes törvényjavaslat törvényerőre ne emelkedjék.

A chinorani gyülésen (Nyitra memagyében) képviselve voltak a szomszédos Pozsony, Trencsén és Turócz megyék. A gyülést Zmeskál Zoltán földbirtokos, volt alispán nyitotta meg; utánna Havlicsek Vincze plébános fejtegette az uj rend hátrányait. Vaczulik Vincze alapos beszédben ismertette a néppárt gazdasági programmját, dr. Zelenyák János képviselő pedig hatásosan beszélt a nép sorsáról és a párt törekvéseiről.

Jász-Kerekegyházán, Kecskemét mellett, mintegy 6000 választó jött bizonyságot tenni, hogy a néppártért lelkesül. Esterházy Miklós Móricz grófot, dr. Major Ferencz székesfejérvári főorvost, s Kálmán Károly sóskuti plébánost a Lajos-mizsei állomáson alföldi gazdák lelkes tömege, fehérruhás leányok és lovas banderium fogadták. A tanyák közt elhajtatván, a gazdák patriárkája, az öreg Varga János üdvözölte Esterházyt, s kérte, hogy legyen a nép vezére, miként ősei, kikkel a hazát megszereztük.

Kerekegyházán Esterházy gróf óriási hatás mellett mutatta ki a szabadelvü párt elvnélküliségét, s kifejtette, hogy a kuriai biráskodásról szóló javaslat a vallásháboru folytatása. Hatalmas és formailag is remek beszédét azzal fejezte be, hogy meritsünk erőt és kitartást a hit tanaiból, s a szeretett hatalmából.

Utánna dr. Major Ferencz beszélt meggyőző erővel és emelkedett szellemben a kisgazdák és kisiparosok helyzetéről, majd Kálmán Károly lelkesitette a népet, mely el van szánva halálig kitartani a néppárt mellett.

A kath. egyesületek orsz. kongresszusa.

A kath. egyesületek orsz. kongresszusára még sokan, nagyon sokan nem jelentkeztek azok közül, a kiknek megjelenésére okvetlenül számit az előkészitő bizottság, a kik azonban még mindig nem jelentették be részvételüket a kath. egyesületek eme legelső nagygyülésére. A kongresszus előkészitő bizottsága tehát a jelentkezési határidőt junius hó 30-ig meghosszabbitja, biston remélvén, hogy a kath. egyesületek, és mindazok, kik e nagyfontosságu kath. manifesztáczió ügyét szivükön hordják, annak fényes sikerét óhajtják, minden lehetőt el fognak követni, hogy a kath. közönség minél nagyobb számban vegyen részt a katholikus érzelem, a kath. öntudat ezen ünnepélyes megnyilatkozásán.

Különösen kivánatos, hogy a kath. világiak minél nagyobb számban vegyenek részt e kongresszuson. A kath. egyletek vezetői tehát különösen egyletük világi tagjait lelkesitsék a kongresszusón való részvételre s iparkodjanak minél több résztvevőt megnyerni.

Kivánatos továbbá, hogy a földmüvelő kath. nép tagjai is minél nagyobb számban legyenek jelen kongresszusunkon s ezzel kapcsolatban tekintsék meg a kiállitást is. Ezek részére olcsó ellátásról gondoskodik az iroda, valamint természetesen vezetőkről is a főváros és kiállitás sokféle látnivalói közt. A falusi kath. egyletek elnökségei s a ft. plébános urak jól teszik tehát, ha népüket ez alkalomból hozzák fel a kiállitásra és vele együtt erre a nagyfontosságu kath. manifesztáczióra. Természetes, hogy ezen tömeges jelentkezésről szintén idejekorán kell értesiteni az irodát.

A tanitóegyesület közgyülése.

A székesfejérvári egyházmegyei rom. kath. tanitóegyesületnek mintegy hetven tagja jelent meg ma, szerdán délelőtt, a városház nagytermében, hogy megtartsák évi közgyülésüket. Ezt megelőzőleg szent misét hallgattak a székesegyházban.

A gyülésterem asztalánál az elnöki széket Huszár Károly prépost-kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő foglalta el, s meleg szavakban emlékezvén meg az egylet egykori elnökének és nagylelkü pártfogójának, dr. Pellet Ödön kanonoknak, valamint Feld Antal esp.-plebános, egyleti alelnöknek az elhunytáról, gondolatokban gazdag megnyitó beszédet tartott, melyből közöljük a következő részt:

A vészes szocziálizmus elleni küzdelemben a tantárgyak közt, eltekintve a voltaképi számadástól, egy sincs, mely közvetve nem támogatna bennünket. Mielőtt e tárgyakra kiterjeszkedném, ki kell emelnem, hogy a nézleti oktatás képezi minden tanitás alapját; hanem épen itt van a legnagyobb veszély a tanitóra nézve, hogy a materiálizmust előmozditja.

Az ember őt érzéke az észrevételnek mindannyi csatornája.

A látó érzék által sikerül a tanitványnak, hogy a külső, körötte levő tárgyak felől képzelmet szerez magának. A tanitó dolga arra szoktatni tanitványait, hogy jól figyeljen; ez oly szokás, melyet egyik-másiknál könnyü kifejteni, másiknál pedig teljesen hiányzik.

Mi a lengeség, szórakozás, melyet szemére vetünk az ifjuságnak? Ez onnan ered, hogy a gyermek szellemét nagyon sokféle tárgy ébresztgeti, majd evvel, majd avval, vagy egyikkel sem foglalkozik elég tartósan, mint a lepke, mely egyik virágról a másikra röppen.

A nézleti oktatás által a tanitó leköti a gyermek szemét és evvel szellemét is egy ideig ugyanama tárgyra. A gyermek meggyőződik a tárgy alakja, szinei, hibái és jelességei, jó, rosz és közömbös tulajdonságai felől.

Ilykép egyideig gyakorolván szellemi tehetségét a tanitó vezérlete alatt, lassanként megszokja az önálló nézdeletet; kiváncsisága szabályozva lesz, megakarja önmagától tanulni, hogy az előtte ismeretlen tárgyakat lényegök szerint feltogja.

TÁRCZA.

„Pihenni térni“....

— Válaszul H. J. barátom levelére. —

Pihenni térni ... átok,
A nyugalom igaz neve: halál.
O jaj nekünk! ha életünk kifáradt,
Oh jaj! ha élve már a sirba száll.

Pihenni térni ... átok,
Öröklött bün, öröklött büntetés,
Isten kegyelme, hogy felettünk virraszt
Apostola, a kinzó szenvedés.

Pihenni térni ... átok,
A vesztett éden bucsuzó szava,
Mindnyájunknak szól és boldog szerencsés
A kinek élte hü visszhangsata.

Pihenni térni ... átok,
Az ezredévek multja hirdeti,
Mult- és jövőnek drága kapcsolatja,
Csak a halál, az nem szenvedheti.

Pihenni térni ... átok,
Minden bölcsőnek ringató dala,
Virágkeléskor minden ezt dalolja:
Tanu reá minden szülőanya.

Pihenni térni ... átok,
Ah! értse mind, ki él, ki lát, ki hall,
Az élet élet, s nem halál nyugalma,
Örök küzdés és örök diadal.

Pihenni térni ... átok,
A Golgotának testamentuma,
Két ezredévnek csodái beszélik:
Csak élni s tenni s halni nem soha!

Pihenni térni ... átok,
Ez a keresst világváltó szava,
Nem nyugalom, — az igazság küzdelme,
.... Az élet nappal és nem éjszaka!

Székesfejérvárott, 1896. jun. 14.

Kalocsay Alán.

Az esernyő.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Matos Pálné takarékos nő volt. Ismerte a becsét minden fillérnek, s a pénz megsokszorozásának szigoru elveiből egész raktárral rendelkezett. A szakácsnéjének meggyült vele a baja, mig a konyhapénzt kicsikarhatta tőle; de Matos urnak is sok vesződése volt, mig a szokott zsebpénzét megkaphatta.

Pedig vagyonosak voltak s amellett gyermektelenek is; ám Matosné valódi szivfájdalmat érzett, ha pénzt kellett kiadnia. Mindenkor elszorult a keble a legjelentéktelenebb költségre, habár nélkülözhetetlen volt is az s a következő éjjel nagyon rosszul aludt.

Matos szüntelenül ismételgette a neje előtt:

— Bőkezübb is lehetnél kissé; hiszen ugy sem költjük el a jövödelmünket.

— Sohasem tudhatjuk, mi érhet minket — viszonzá a nő. Inkább több legyen a pénzünk, mint kevesebb.

Matos irodafőnök volt a kereskedelmi miniszteriumban, de csupán azért viselte e hivatalt, hogy nejének a kedvét ne szegje, ki jövedelmüket saját kétemeletes házuk után ezáltal is szaporitani óhajtotta.

Azonban két év óta mindig csak egy kopott, szörnyen megviselt esernyővel járt az irodába, s e miatt nevetség-tárgyul szolgált. Végre is megunva az izetlen tréfákat, azt követelte feleségétől, hogy vegyen neki egy uj esernyőt.

A jó asszonyság vett is neki egyet 2 frton egy olcsósági bazárban. A kartársak pedig, a mint megpillantották a már szinehagyott, szétmállani készülő esernyőt, ujra elől kezdték régi tréfáikat, s Matos ur e miatt rendkivül szenvedett.

Az esernyő mit sem ért. Három hónap mulva már megtagadta a szolgálatot, s a miniszterium irodájában általános derültség keletkezett. Még dalt is csináltak az esernyőre, melyet reggeltől estig lehetett hallani a roppant épület szobáiban.

Matos, kétségbeesve meghagyta nejének, hogy vegyen neki uj esernyőt, finom selyemesernyőt, amolyan 8 frtosat, a számlát is kiállitva róla.

Matosné vett is egyet 8 frton, s átadva azt, a bosszuságtól kipirult arczczal igy szólt férjéhez:

— No ezzel legalább öt évig beérheted.

Matos diadalt aratott esernyőjével az irodában. Mikor este hazatért, egy nyugtalan pillantást vetett neje az esernyőjére s igy szólt:

— Kár azt az esernyőt oly hanyagul csavarni össze. Ezáltal romlik a selyem; pedig ugy vigyázz erre, hogy nem egyhamar kapsz megint ujat.

Aztán kezébe vette, letolta róla a szoritógyürüt, s felvonta az esernyőt. De egyszerre

00000464

Eleinte ugyan bizonyára csak a szembeötlő tulajdonságokat és fogyatkozásokat, később azonban érdekeltsége emelkedvén és megfigyelő érzéke erősödvén, a kevésbbé feltünő tulajdonságokat is észreveszi és utoljára még a legcsekélyebb árnyéklatokról is számolni tud.

Ám sajnos, épen itt van a veszély, melyet a tanügy oly gyakran átnéz. Tevékenységét nagyon is az anyagiságra forditja és a népet öntudatlanul a materiálismus karjába vezérli.

A tanitó köteles az anyagi külvilágnak nagyon is erős megfigyelése ellen dolgozni az által, hogy a korfokozathoz képest a tanitvány szellemét az érzék alá eső tárgyakról oly dolgokra terelje, melyeket érzékeink által nem veszünk észre, mindamellett léteznek, és a tanitvány lelkével szemközt oly viszonyban vannak, mint az érzékileg látható tárgyak az ő testével szemközt, melyek rája nézve károsak vagy hasznosak, bepiszkolják, vagy megtisztitják és ékesitik, felmagasztalhatják vagy lealacsonyithatják.

Nincs tehát a tanitóra nézve egy könnyen sulyosabb, de nemesb és érdemteljesb feladat, mint az, hogy a tanitványnak gondolkozó tevékenységét a látható világból a láthatatlan világba vezesse át, megtekintesse lelkiszemeivel: miben áll az erény és bün, a becsület és gyalázat, az igazság és igazságtalanság; azon emberek jellemén, kiket maga előtt lát, megmutassa nemes és csufos tulajdonságaikat; hogy a rajtok észlelt jót, nagyszerüt, nemeset a rosztól, aljas és csufostól megismertesse, egyszóval az erény és erkölcsösség iránti érzéket fölkeltse..... ez igazán a tanitónak legelső és legfontosabb hivatása.

De hát hogyan szerez erre magának képességet? Ezt valamely határozott módszerrel nem nem lehet elsajátitani. Lehet-e talán megmagyarázni, mikép történik, hogy a lélek a testnek parancsol; mikép hat a fülbe jutott hang a szivbe, hogy minden hevét pezsgésbe hozza; mikép hozza az akaraterő tagjainkat mozgásba? Ezek mindannyi tények, melyeket konstatálunk ugyan, de nem birunk megmagyarázni.

A gyermek szellemét az anyagi nézleletből az eszményi, a természetfölötti világba átvezetni, oly feladat, melyet csak is az olyan bir teljesen megoldani, ki fontos hivatásától át lévén hatva, osztatlanul erre szenteli erejét.

A mi iskolaügyünk, sajnos, az oktatási tevékenység e legfontosabb részének nem tulajdonit kellő jelentőséget, miután oly nagy terjedelemben foglalkozik a külső érzékek alá eső világgal.

Ez okozza aztán, hogy a természet tudomány és vegyészet oly lázasan törtet a hit és erkölcsi tudomány elé a mi korunkban. Hanem e visszás állapotra kell visszavezetni ama nagy nyomorunságot is, melyben a mi népéletünk nyavalyog és mely a közrendet feldulással fenyegeti.

Miben áll a szocziáldemokrácziának mozgató ereje másban, mint abban, miként az alsó néprétegeket erősiti, hogy rázzák le a gazdasági egyenlőtlenség bilincseit, melyekbe a mindenen uralkodó máteriálismus verte őket?

Ha tehát az iskola a szocializmus elleni küzdelembe belemegy, ugy kell az emeltyüt illesztenie, hogy minden szerekkel a szellemi és anyagi világ közt az egyensulyt helyreállitsa. A láthatóvilág megismerésére szolgáló nézleti oktatást megadván az ifjuságnak, kell, hogy a lelki nézleti oktatással is foglalkozzék, a felnőtt tanitványokat a hit és erkölcsi világ megismerésében gyakoroltassa.

Arra kell a tanitványokat szoktatnia, hogy a szellemi téren fölmerülő jelenségeket összehasonlitsák, mint az anyagi dolgokat összehasonlitni tanulták, ez által a helyes itélet képződik bennök, a megkülönböztetési képesség fejlődik, ugy hogy egykor embertársaik cselekedeteit nem nézik közömbösen, hanem lelkiismeretesen megbirálják, hogy elmondhassák önmaguknak: ez jó, ezt követnem kell; az rosz, azt kerülnöm kell. Ha ennyire jutottak, akkor a mai rendbontók üres szólamait nem fogadják el többé szó nélkül, hanem értékük szerint helyesen megbirálják.

A zajos helyeslésssel és tetszéssel fogadott beszédek után felolvastatott a központi bizottság május havi ülésének jegyzőkönyve s ama javaslat, melyet Házy Ferencz terjesztett elő a neveléstani tételek tárgyában. E javaslat igy hangzik:

„Készitsen minden dolgozat-köteles tanitó az általa kezelt osztályok bármelyikének szám- és mértani tananyagából, a tantervnek megfelelőleg egy félórára terjedő gyakorlati tanitást irásban.“

E fölött szélesebb körü vita indult meg, végül azonban az inditványt elfogadták. Hasonlókép hozzájárultak Házy F. ama javaslatához, hogy kérelmeztessék a milleniumi évnek a nyugdij-időbe való kettős beszámitása. A beérkezett kérvények alapján 10 folyamodónak segélyt utalványoztak ki és pedig 10—10 frtot.

A pénztárnok számadásai szerint, melyek rendben levőknek találtattak, az egylet összes vagyona 3657 frt 96 kr. Bevétel volt a lefolyt évben 202 frt, kiadás 121 frt 96 kr. A pénztárban 80 frt 4 kr. van.

Miután bejelentették, hogy a pályázatra beérkezett művek közül legjobbnak találtatnak Harmathy Imre, Bienbauer Já[illegible] és Takács Ferencz pályaművei, egyenként 5—5 frt jutalmat szavaztak meg nekik.

A gyülés az elnök éltetésével 12 óra előtt véget ért.

Közigazgatási ülések.

A megyében.

A megye közigazgatási bizottsága kedden délelőtt ült össze Fiáth báró főispán alatt, hogy egynegyed év ügyeit elbirálja.

Az alispán az árvaszék és a csendőrség jelentései megjegyzés nélkül tudomásul vétetek.

Balassa Imre aljegyző jelenti, hogy Zóbel Gyula pénzügyigazgató áthelyeztetett Szolnokra. Dr. Pick Gyula inditványára a bizottság elismerését és távozása fölött sajnálkozását fejezi ki.

Több községnek Moór, Igar, Bodajk, Sukoró, Baracska behajthatatlan utóadóját törülni rendelik.

A megyei főorvos bejelenti, hogy 664 gyermek született és 511 egyén halt el május hóban. Fertőző betegség csak itt-ott fordult elő. Dettrich László kérdést intéz a Sukorón állitólag fekete himlőben elhunyt vándor olasz zenésznő esete iránt. Huszár alispán és a főorvos megnyugtatják a bizottságot, hogy nem fekete himlőben hunyt el az illető, s hogy a szükséges óvrendszabályok különben is megtétettek.

A megye területén a sertésvész már nem pusztit, ellenben Czeczén és Sárbogárdon a lovak közt takonykór jelei mutatkoztak.

A pénzügyigazgatósági jelentés szerint az adófizetés nem elég pontos. A mult hóban 18,000 frttal kevesebb adó folyt le, mint tavaly.

---

elképedt a szörnyü felindulástól. Az esernyő közepén egy fillérnagyságu, kerek lyuk volt látható. Mintha szivar egette volna ki.

— Hát ez mi? — törmedt férjére.

Férje, a nélkül, hogy odatekintett volna, nyugodtan válaszolt:

— Nos, micsoda?... Mit akarsz mondani?

A nőn annyira erőt vett a méreg, hogy alig tudott szólani:

— Te — te — ki — égetted — az esernyődet. Hiszen — te — megbolondultál! Te tönkre akarsz minket juttatni!

A férj sápadtan fordult a neje felé.

— Mit beszélsz te?

— Azt, hogy kiégetted az esernyődet. Ime, nézd...

S fölemelve, mintha meg akarná azzal ütni, hevesen az orra elé tartotta a kerek lyukat.

[illegible] és észrevéve ezt, kétségbeesetten dadogta:

— Ez... ez... ugyan mi is lehet ez?... Magam sem tudom! En egyáltalában nem csinaltam semmit... esküszöm neked. Nem tudom, ki okozhata ezt a kárt...

A nő most még mérgesebben rivallt a jámbor férjre.

— Fogadni mernék, hogy fönt az irodában egész komédiát csinál vele; kérkedtél, dicsekedtél, fölnyitottad, hogy fitogtathasd.

— Egyetlen egyszer nyitottam föl, hogy megmutassam, milyen szép, — mentegetődzött a férj. Ennyiből állt az egész, esküszöm neked.

De a feleség tombolt dühében, s ama házi jelenetek egyike fejlődött ki, melyek a családi tüzhelyet oly félelmessé szokták tenni a békeszerető férj előtt. Matosné kivágott egy darabka selymet az ócska esernyőből, melynek szine egészen megfakult, s nagyon elütött az uj esernyő szinétől. Matos másnap meghunyászkodva, kitatarozott esernyővel ment az irodába Letette irásztala mellé, s nem is gondolt többé reá, mint a hogy nem szoktunk kellemetlen emlékeinkre visszaemlékezni.

De este, alighogy hazaérkezett, felesége kiragadta kezéből az esernyőt, hogy szemlét tartson annak állapota fölött, s egy ujabb, jóvátehetetlen csapás tökéletesen kihozta sodrából.

Apró lyukak, nyilván égéstől származottak, tüntek elő ez esernyőn, mintha arra pipahamut vertek volna. Tönkre volt az téve teljesen. Szóttlanul bámulta ezt a derék feleség. Annyira elfogta a keserüség, hogy a szó is torkán akadt. A férj is megvizsgálta a pusztulás nyomait s lomhán, kétségbeesve, keserüséggel telt szivvel mereztette maga elé. Aztán egymásra bámultak Matos lesütötte szemét az asszony szuró tekintetére. Majd fölvette az esernyőt, melyet neje feléje dobott.

— Ó nyomorult, nyomorult! Szántszándékkal cselekedted ezt!... De meglakolsz ezért!... Nem kapsz többé!...

S a viharos jelenet ujra kezdődött. Egy órai zivatar után végre szóhoz juthatott a férj. Esküdözött, hogy ő mit sem tud az egész dologról, s hogy ezt vagy rosszakarat vagy bosszú követhette el.

Megkondult a csöngettyü s ez fölszabaditotta Matost egyelőre a szitkok alól.

Egyik barátjuk érkezett, kit ebédre hivtak meg. Matosné elmondta az esetet. Arról, hogy uj esernyőt vásároljon, tudni sem akart. Járjon Matos esernyő nélkül. A jó barát iparkodott ő nagyságát kiengesztelni, mondván: „Hiszen ekkor esőben majd a ruha megy tönkre, s az meg nagyobb kár lesz.“

A kis, töpörödött asszony; még nem győzve le dühét, igy válaszolt:

— Jól van; akkor hát konyhai esernyőt kap; uj selyemesernyőt teljességgel nem veszek neki.

Erre aztán Matos ur is föllázadt.

— Akkor én benyujtom a lemondásomat! De a miniszteriumba nem járok konyhai esernyővel.

A jó barát ismét megszólalt:

— Huzassak ezt be selyemmel, az nem fog sokba kerülni.

Matosné keserüen viszonzá:

— Legalább is 3 frtot követelnek a beboritásáért. Három forint, meg nyolcz forint egy esernyőért! Hát nem képtelenség-e ez?

A jó barátnak eredeti ötlete támadt.

— Önök bizonyára háznkat és a berendezésüket biztositották tűzkár ellen. Az intézet az égett tárgyakért kárpótlást fizet, fizettessék meg vele.

E tanácsra az asszony megnyugodott; némi gondolkodás után igy szólt a férjéhez:

— Holnap, mielőtt a hivatalba mennél, fölkeresd a „Tüzbiztositó“ irodáját, elbeszéled, mi történt az esernyőddel s kóveteled a kárpótlást.

Matos fölugrott a helyéről.

— Sohasem bátorkodom ilyesmire vetemedni! Nyolcz forint elveszett, ennyi az egész. Nem halunk belé!

Matosné asszony, egyedül maradva otthon, sehogysem tudott megvigasztalódni a 8 forint veszteség miatt. Ott hevert az esernyő az ebédlő asztalán s ő egyre forgatta azt, a nélkül, hogy valamire elhatározta volna magát. Egyszerre eszibe jutott a biztositó intézet, de félt, hogy nevetség tárgyává válik amaz urak előtt, a kik ott az intézetben fogadják, mert ő félénk volt

00000465

A tanfelügyelő jelenti, hogy Battán megalakult az iskolaszék a megyéspüspök hozzájárulásával, ki az iskolának 98 frt segélyt engedélyezett. Az iskolaszék az államtól évi 60 frtot fog kérni. — Ráczalmáson az iskolapénztára 500 frt deficzitet mutat fel, s a tanitók jövő havi fizetésére nincs pénz. A bizottság a jelentést kiadta a számvevőségnek, mely sürgősen tartozik jelentést tenni. — Pártolólag felterjesztik a miniszteriumhoz Szt-István község kérelmét 100 frt segély végett a tanitói fizetés kiegészitésére.

A mérnöki hivatal és az ügyészség jelentésének tudomásul vétele után az ülés véget ért.

A városnál.

A város közigazgatási bizottsága szerdán gyülést tartott Fiáth Miklós báró főispán elnöklete alatt. A rendes jelentések után két mezőrendőri kihágási ügy került felebbezés folytán tárgyalásra. A bizottság helybenhagyta az első fokú itéletet. Felolvastatott a földmivelésügyi miniszter iratа az erdő őri szakiskolába való felvételre vonatkozólag, továbbá azon figyelmeztetése, hogy az Ahn József mérnök által készitett erdőgazdasági üzemterv, mint a törvényeknek meg nem felelő, figyelmen kivül hagyassék, ha az illető a városhoz benyujtaná.

A polgármester évi jelentése visszaérkezett a miniszterelnökségtől, ama megjegyzéssel, hogy az adók behajtását szorgalmazzák és hogy a nevelésügy állapotán, miután a jelen viszonyok nem kielégitők, iparkedjék a város segiteni, a tanfelügyelő pedig szorgalmasan látogassa az intézeteket.

A főorvos jelentése konstatálja, hogy az egészségi állapot május hóban kielégitő volt. Történt 99 születés, 87 halálozás. — János-futás pusztán a sertésvész még nem szünt meg.

A pénzügyi jelentésből kitünik, hogy az adókivetés 192,758 frtra rug; ebből május hóban befolyt 37,723 frt 40 kr.

A város fölirt a belügyminiszterhez, hogy az anyakönyvvezetés dologi kiadásait téritse meg. A miniszter azonban megtagadta, hivatkozással arra, hogy azt Fejérváron a város rendezte be. Ellenben hajlandó a személyi kiadások egy részének fedezéséhez járulni. A bizottság elhatározta, hogy egy irnoknak és egy szolgának a fizetését (mely 240 frtot tesz ki) fogja kérni a minisztertől.

Több lényegtelen ügy elintézése után az ülés véget ért.

A fejérvári szinház sorsa.

(*sz.*) Az 1872-ik évben rakták le alapköveit a székesfejérvári szinháznak. A bábeli zürzavár nyomán megépitett téglahalmaznak jelenleg csak a teteje rosszabb, mint a finánczia. Mikoron az első követ lerakták, elkövették az első hibát, s nincs a fejérvári szinház falaiban annyi tégla, mint a hány báklövést csináltak, mikor épitették. Meddő dolog most már azon keseregni, hogy a szinház nem jó helyre van épitve, felesleges annak a felemlitése, hogy a szinház épitői eléggé meg nem magyarázható módon duskálódtak a felesleges kiadások özönében, s hogy elegendő pénz nélkül fogtak egy nagy monstrum megépitésébe, miből elég lett volna épen a fele is, a mi kikerült volna a megvolt pénzből. A takarónál tovább érő nyujtózkodás ime kemény megboszulta magát, mert azok az emberek, kik valaha ifjui hévvel vették kezökbe e kulturális intézmény zászlaját, kik pénzök erejével küzdöttek azon, hogy a szinművészet itt termő otthont találjon, ma elcsüggedtek s elkedvetlenedve vagy csak immel-ámmal foglalkoznak a szinház sorsával.

Csodálkozni való nincs rajta. Mikor a szinházat épiteni kezdték, annak a lelkes kis tábornak, mely részvénytársulattá tömörülve iparkodott valamit teremteni, mindössze 103,109 forintja volt a jegyzett részvények értékében. A szinház épitése belekerült pedig közel 200.000 frtba. A mutatkozó hiányt felvették a szinház épület terhére kölcsönkép. Maga az Osztrák-magyar bank 30,000 frtot adott, a többi a fejérvári kiálitás tiszta jövedelméből fennmaradt s egyéb kulturális czélokra adományozott pénzből került ki 5% kamatra. Mindezt betetőzték pedig azzal, hogy eladtak tizenkét páholyt örökre, darabját ezer forintjával.

A szinháznak mai évi jövedelme 5,599 frt 18 kr. Ebből a téli szezonban itt lévő szinigazgató fizet egymaga, könyvtár, páholydij, szinházbér, ruhatár és tüzbiztositás visszatéritése fejében **2925 frt 70 krt.**

Tessék itt egy szinigazgatónak ilyen horribilis költséggel tisztességgel huzni ki egy szezont! Fizet ellenben a részvénytársaság csak kamatok fejében 3,115 frt 15 krt, egyéb adósságokra 500 frtot, a többi pedig felmegy házmesterre, házfentartásra, s holmi toldozás-foldozásra.

Ime, hogy ez a bevétel, melynek egyes tételei teszik tönkre a szinház müvészeti intencióját, alig elégséges, hogy a kamatokat fizessék belőle. Szemmel látható tehát, hogy ez az állapot tovább igy nem tarthat. A felvett kölcsönök legnagyobb része a hitelezők által fel mondatott s a szinházi részvénytársaság immáron az árok legszélén áll.

Nem mai keletü a szinháznak e válsága. Évek hosszu sora óta kénytelen a vagyon nélküli részvénytársaság összetett kezekkel nézni, hogy az idő vasfoga miként hágy nyomokat a szinház minden részén, hogy kopik, hogy mállik szertenszét az egész épület, de segiteni nem képes, mert nincs rá pénze, hisz alig tudja a teher kamatait is fizetni. Nincs az a kommencziós csizma, a melyiket már jobban összetákoltak volna, s nincs az a legképtelenebb idea, melyet már felszinre ne vettek volna a részvényesek oly czélból, hogy ebből a hinárból kiszabaduljanak.

A legutóbbi vasárnapon megtartott rendkivüli közgyülésen a 100 frt névértékü részvényeket, hogy a teher evvel is kisebbedjék, leszállitották, illetve leirták 50 százalékkal. Immáron tehát az a boldogtalan halandó, ki valamikor haszonszerzési czélzattal fektette volt pénzét szinházi részvényekbe, egyszerűen csődöt mondhatna. Szerencse azonban, hogy a részvénytulajdonosok már annak idején is a város vagyonosabb elemeitől kerültek ki, s igy nem okoz nekik nyugtalan éjszakákat, vajjon 50 frtot, avagy 100 frtot ér e most már az a részvény, a mi eddig semmit sem ért.

Ezzel a császár-metszéssel azonban nem értek el semmit. A szinházi részvénytársaság ügye koránt sincs rendezve; ez csak egy olyan

---

s minden semmiség miatt pirult a világ előtt és zavarba jött, mihelyt valamely ismeretlen emberrel kellett beszélnie.

Azonban a nyolcz forintot mégis nagyon sajnálta; ugy fájt az a veszteség neki, mint valamely seb. Végre elhatározta magát. De először el kellett készitenie az esernyőt, hogy a szerencsétlenség nagyobb mérvünek lássék s ügyét könnyebben fontolóra vegyék. Elővett a kandalló párkányáról egy gyufát, s az esernyő halhéj-bordái közt tenyérnyi széles lukat égetett; aztán szépen összegöngyölve a selymet, leszorittotta azt a ruganyos szalaggal s elővéve nagy kendőjet, kalapját, gyors léptekben távozott az Andrássy-ut felé, a hol a biztositó intézet volt.

Amde mennél inkább közeledett, annál inkább lassitotta lépteit. Mit fog ő majd mondani? Mit válaszolnak majd neki?

Szemügyre vette a házak számait. Még huszonnyolcz ház előtt kell elhaladnia. Ujra gyorsabban kezdett lépkedni. Egyszerre összerezzent. Ime az ajtó, fölötte ragyogó, aranyos betükkel: „Tüzkár-biztositó intézet."

Matosné megállt egy pillanatig, félve, szégyenkezve. Tétovázott, hol előre lépett, hol meg visszavonult. Végre igy gondolkodott magában.

— Mégis be kell mennem. Jobb hamarabb, mint később esni tul e dolgon.

De a mint a házba hatolt, azt vette észre, hogy a szive hevesen dobog.

Egy roppant terembe lépett, melynek egy része rácsozattal volt ellátva, melyen át egy férfit pillantott meg, ki az elválasztó fal mögött ült.

Ugyanakkor egy uri ember jött ki, papir csomaggal kezében. Matosné félénk hangon szólitotta meg.

— Bocsánat, uram, nem tudná-e nekem megmondani, merre kell fordulni, ha égett tárgyak kártéritéséért folyamodunk?

A férfi erős hangon válaszolt:

— Első emelet, balra, a tüzkár-felvételi irodában.

E kemény hang méginkább elbátortalanitotta az asszonyságot, ugy, hogy már szeretett volna menekülni s lemondani 8 forintjáról. De ez összegre gondolva, kissé oszlott félelme s fölment a lépcsőkön, minden léposön megállapodva.

Az első emeleten egy ajtót pillantott meg, s kopogtatott. Egy csengő hang kiáltott: — Szabad!

Matosné belépett s egy nagy termet pillantott meg, hol három uri ember beszélgetett

Egyikök megszólitotta:

— Mi tetszik önnek asszonyom?

Matosné nem talált alkalmas szavakat s csak dadogott.

— Én — azért jöttem — ime!

Az igazgató furcsán bámult az eléje tartott tárgyra.

Matosné megkisérlette remegő kezével fölnyitni az esernyőt. Némi erőlködés után sikerült is ez neki; hirtelen föltolta az esernyő-vázat.

A férfi egykedvüen jegyezte meg:

— Ugy látszik nagyon szenvedő állapotban van ez.

A nő kissé habozva mondá:

— Nyoloz forintomba került.

A férfi csodálkozó képet vágva kiáltott fel:

— Valóban? Lám, lám!

— Bizony, kitünő esernyő volt ez. Meg akartam önnek mutatni, mily állapotba jutott.

— Nagyon jól van; látom. Csak azt nem tudom elgondolni, mennyiben érdekelhet ez engem?

A nőcskét nagy nyugtalanság lepte meg, hátha a társaság az efféle apróbb tárgyakat nem szokta kárpótolni. Aztán igy szolt:

— De ez megégett.

Az uri ember nem tagadta.

— Jól látom.

Matosné tátott szájjal bámult, nem tudta mit mondjon már; azonban eszébe jutván, hogy elfeledte megnevezni magát, hirtelen megszólalt.

— Én Matosné vagyok. Mi itt biztositva vagyunk s eljöttem a kár megtéritését kérni.

Aztán nehogy elutasitó választ kapjon, sietett hozzátenni:

— Én csak azt kérem, legyenek szivesek önök ezt az esernyőt ujra beborittatni..

A meglepett igazgató mentegetődzött.

— De asszonyom, mi nem vagyunk esernyő árusok. Mi nem foglalkozunk a kijavitás e nemével.

A asszonyka erre visszanyerte lélekjelenlétét. Harczolnia kellett. Nos, ő harczolni fog! Nem félt többé, midőn igy szólt:

— Én csak a kijavitás árát kérem. Majd elintézem én a többit magam is.

Az uri ember zavarba kezdett jönni.

— Valóban, asszonyom, ez nagyon is csekély dolog. Minket sohasem szoktak ily apróbb, jelentéktelenebb tárgyak kárpótlásáért igénybe venni. Beláthatja kegyed, hogy minden semmiséget, mint zsebkendőt, kesztyüt, seprőt, ócska csizmát stb. nem kárpótolhatunk; hiszen az effélék minden pillanatban a tüz martalékává válhatnak.

Matosné elpirult; a harag kezdett gerjedezni.

— De uram, nálunk a mult deczember hóban a kandalló kéménye kigyulván, legalább

00000466

ujabb folt, a melyik még 50 %-nyi lyukat hagyott maga után. Elérkezett fájdalom az az óra, mikor ez a könyelmű ésszel épitett körakás a sok lyuk folytán összeomlik.

Itt gyökeres orvoslás kell, nem pedig a részvénytársulat kelletlen okoskodása. Végre is, szégyenszemre nem állhat itt Székesfejérváron egy olyan szinház, melyikbe jónevü igazgató fél bejönni, a jobb izlésü közönség pedig restel azokba a piszkos zsöllékbe ülni.

Hogy pedig ezeken az állapotokon ez idő szerint valami változás álljon be, ahoz nagymérvü fantázia szükséges. Látjuk, hogy az egyre másra tartani szokott részvénytársulati gyüléseken nem képesek egyetlen életre való inditványt szönyegre hozni. Mert az az idea, amit a legutolsó gyülésen is hangoztattak, hogy a részvénytársaság számoljon le, vagy kerüljön csődbe, vagy bármi ilyen erőszakos módon menjen át más kezekbe, ez egyszerűen nevetséges, sőt mondhatni nagyon is felületes gondolkozásra valló terv. Egy nem anyagi haszonszerzés, hanem tisztán magasabb, kulturális intenciókkal megalakult társaságnak nem szabad ugy csődbe kerülnie, akár egy rosszul indult suvikszgyárnak s nem számolhat le akkor, mikor annak még messzebbreható, további erkölcsi kötelezettségei vannak.

Ha a részvénytársaság nem képes önerejéből tovább fentartani magát, egyszerűen gazdát kell cserélni a szinháznak. Hogy pedig ez a jövendő gazda nem lehet más, mint a város maga, ez kétséget nem szenved. A város intéző faktorainak be kell látniok, hogy ez az intézmény fentartandó, még ha mindjárt áldozatok árán is. Magyarország minden nagyobb városában a város tulajdona a szinház, s az is kezeli. Tessék csak végignézni az ország nagyobb, vagy Fejérvárhoz hasonló nagyságu városok évi zárszámadásait, hogy minő összegek szerepelnek ott kulturális czélokra forditva. S viszont tessék megnézni, hogy Fejérvár mennyit áldoz erre? Bizony oly csekélységet, hogy még restelni is kevés.

A székesfejérvári szinházi-részvénytársaság válságának nincs más megoldása, mint hogy a most már ugy is felére leszállitott részvényeket vegye át a város, fizesse tovább a szinházi kölcsön kamatait s az egész épületet megkapja ugy szólván teljesen ingyért, mert az átvett részvények értékét, a szinház épülete és berendezése mindenkor megéri. És ha a város átveszi a szinházat, beszüntetheti a szinigazgatónak adott évi subvencióját, természetes ennek ellenében nem szabad a fent már ismertetett módon nyuzni Thália ide tévedt vándor apostolait.

Ez az egyetlen mód a mizeriák megszüntetésére; igy aztán megszünik végre az örökös páholyoknak is, ennek az idétlen ideának a létjogosultsága, melyek eddig is csak kárára voltak a szinháznak, ama csekély haszon ellenében, melylyel valamikor, a szinház épitése idején szolgáltak.

Hogy pedig ez a terv kivihető legyen, ahhoz nem elégséges még egy pár rendes és rendkivüli közgyülés a Vörösmarti-kör helyiségében, hanem igenis, arra való a városház zöld asztala, ott kell a dolgot előhozni, s nem kell hozzá nagyon sok erő, keresztül is lehet vinni hamarosan.

---

is kétszáz forintnyi kárunk lett. Matos ur nem követelte ezt a társaságtól: ennélfogva nagyon méltányos dolog, hogy legalább esernyőmet fizesse meg a társaság!

Az igazgató látva, hogy e nőt nem rázhatja le a nyakáról, s a drága időt csak vesztegeti vele, igy szólt:

— És mennyire becsüli kegyed a a kárt?

Matosné hallgatott; nem mert határozott összeget mondani. Aztán igy szólt:

— Legyen szivcs megcsináltatni. Átadom ezt önnek.

— Nem, asszonyom, — szólt az igazgató — én azt nem tehetem. Szóljon, mennyi a követelése?

— De én nem akarok önökön nyerészkedni. Egyenlitsük ki a dolgot. Én elviszem az esernyőmet valamelyik gyároshoz, a ki beboritja selyemmel, s én elhozom önnek a számlát. Nincs kifogása?

— Épen nincs, asszonyom; tehát elintézettnek tekinthetjük az ügyet. Ime egy utalvány a pénztárhoz, mely kifizeti kegyednek a kiadását.

S átadta a kártyát Matosnénak, hi hálálkodva kelt föl s nagy sietve távozott, nehogy az igazgató meggondolja magát.

Most már vidáman lépdelt az utczán s keresett egy esernyőárust, kinek elegáns raktára van. Talált is egyet, s belépve bátran mondá:

— Ime egy esernyő, melyet be kell boritani selyemmel. Nagyon jó selyemmel. A legjobbat vegye hozzá, a minővel csak rendelkezik. Az árával nem törődöm.

Guy.

Városi és vidéki hirek.

— **Az uhlánusok gyászmiséje.** A helyben állomásozó 12-ik uhlánus ezred f. hó 24-én délelőtt 10 órakor az 1859. olasz-, és az 1866-iki porosz háboruban elesett bajtársaiért gyászmisét tart. Ugyanaznap délutánján pedig a legjobb magaviseletü altisztek és közkatonák közt a laktanya udvarán ajándékokat fognak kiosztani.

— **Névnapi tisztelgések.** Mint Lovasberényből irja levelezőnk, gróf Cziráky Antal ottani nagybirtokost, e hó 13-án névnapja alkalmával számosan üdvözölték. Tisztelegtek az apacza-zárda növendékei is, kiknek nevében az alig hat éves Papp Gyula és Rácz Marcsa mondottak köszönetet jóltevőjüknek. A gróf a kicsinyeket ozsonnával vendégelte meg. Tisztelegtek még a róm. kath. iskolaszék tagjai Krécsy Károly plébános vezetése alatt, a kath. népkör választmánya, élükön Prail Antal elnökkel, továbbá a községi elöljáróság Heissler Győző községi jegyző vezetése alatt, az önk. tüzoltó csapat Turi István parancsnokkal, végezetül az uradalom összes gazdatisztjei, kiknek szónoka Helfer János kasznár volt. Az ünnepelt mindegyik szónokhoz szivélyes szavakat intézett s megköszönvén a figyelmet, barátságos kézszoritással bocsátá el a tisztelgőket.

— **Kitüntetés.** Vida Pál fejérvármegyei számfejtőnek a török szultán a Medjidie rend tiszti jelvényét adományozta. A török császári kormány által még a mult évben kezdeményezett ezen kitüntetést Vida annak idején teljesitett oly jellegü fáradozásáért érdemelte ki, mely ugy az érdekelt magyar, mint főleg a török kormányférfiakat hálás elismeréssel töltötte el. Ennek kifolyása a mostani kitüntetés, mely a konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövetség hozzájárulásával történt. A rendjelet kézbesités végett most küldötte le a belügyminiszter főispánunknak, ki azt átadta a kitüntetettnek.

— **Selyemgubó beváltás.** A belügyminiszter Fejérmegye területére Bicske közget jelölte ki, hol a selyemhernyó gubókat beváltják.

— **Női kereskedelmi szaktanfolyam.** A kereskedelmi akadémiával kapcsolatos női kereskedelmi szaktanfolyamban a záróvizsgálatot a napokban tartották meg. Mint miniszteri biztosok gr. Festetich Bennó kir. tanfelügyelő és Fritz Péter keresk. kamarai titkár voltak jelen. A növendékek bámulatra méltó jártasságot tanusitottak minden egyes szaktárgyban és 14 közül 7 jelesen, 7 jól felelt meg. A végzett növendékek közül már többen alkalmazást nyertek, igy Kalmár Rózsi és Mittler Gizella kisasszonyok az első magyar általános biztositó társaságnál helyben.

— **Czimbalomvizsga.** Az egyre-másra hirdetett zenevizsgák tömegében üditő oázis számba ment a zenei élvezetekre vágyó füleknek Mittler Emma czimbalom-tanitónő vizsgája. Jólesett az embernek, hogy nem hallotta a zenevizsgák sablonos számait; a tanitványok, akik ott a czimbalom elé ültek, nem vindikáltak maguknak művészetet, egyszerűen megmutatták, hogy ime: mi tanultunk valamit. Természetesen ennek a tudásnak érdeme a fáradhatatlan mesteré: Mittler kisasszonyé. A közreműködők sorát Gánti Lajos és ifiabb Festetich Bennó nyitotta meg, utánnuk Fortvinkler Erzsike, majd Boross Amália k. a. következtek, kik mindannyian a legszebben játszották el a nekik osztott zeneszámokat. Boross kisasszony játékát Jámbor Zsigmond zenetanár kisérte, ki szivességből működött közre, a nála megszokott érzésteli játékkal és precziritással. A müsor többi részét: Bodry Sárika, Gózony Gyula, Kubik Vilma és Kiss Emil szépen előadott czimbalom szólói képezték. Végül ismét Kubik Vilma lépett az emelvényre s szebbnél-szebben eljátszott verbungós magyar nótákkal zárta be a sikerült vizsgát.

— **Dunából kifogott hulla.** Mult hó 27-én a Dunából — mint duna-adonyi levelezőnk irja — egy ismeretlen, magas termetü férfi, nagy mérvben feloszlásnak induló holttestét fogták ki. A személyazonosságot nem sikerült megállapitani.

— **Millenium az ettyeki kisdedóvódában.** Schmidt Matild k. a., az ettyeki kisdedóvóda óvónője sikerült ezredévi ünnepélyt rendezett jun. 14-én apró növendékeivel. Együtteson jelen voltak az isteni tiszteleten; templomból lobogó zászlók és zenekiséret mellett vonultak a földiszitett óvódába, hol énekekkel és szavalatokkal fejezték ki kis szivük hazafias érzelmeit. Délután pedig kivonultak a falu mellé, ott egy árnyas helyen tánczoltak és ozsonáztak nagy örömmel. — Aligha volt náluk boldogabb halandó ezen a napon.

— **Lueger Magyarországon.** Mosonymegyéből kapjuk azt a hirt, hogy a Gátán tartandó néppárti gyülésen jelen lesz több bécsi antisemita kiséretében Lueger is. Hogy Lueger hatósági beavatkozás nélkül beszélhessen, nem a gyülés szónokai közt fogják szerepeltetni, hanem gyülés után a plébános állitólag lakomát ád a saját házában és ott fog Lueger fölköszöntő alakjában politikai beszédet mondani.

— **A tolna- és fejérmegyei** helyiérdekü gőzmozdonyu vasutak székesfejérvár—sárbogárdi vonalának engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter a képviselőház mult szerdai ülésén terjesztette be.

— **Öngyilkosság.** Komlósi Józsefné nyék-pettendi lakos f. hó 18-án azon ürügy alatt hogy temetésre megy, eltávozott hazulról. Miután még este sem jött meg, férje elindult keresésére s rövid idő multa meg is találta az udvaron levő pinczében egy gerendán levő vasgyürün lefüzött zsinegen felakasztva. Az élesztési kisérlet nem sikerült, mert az öngyilkos teste már egész ki volt hülve. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Halálozás.** Moóron e hó 13-án temették el nagy részvéttel Kovács István takarékpénztári igazgatót 75 éves korában. A halála folytán megüresedett igazgatói állásra Pencz Lajos pénztárnok van kijelölve, a pénztárnoki állásra pedig többen adták be pályázatukat, de ezek közül csak Szauer István, Steiner József és Pölöskey Sándor között lesz választás.

— **Pályázatok.** A székesfejérvári egyházmegyéhez tartozó Perbálon és Borosjenőn a tanitói állásra pályázat hirdettetett. A kérvények a nevezett községek plébánosaihoz küldendők be.

00000467

— **Hogy lesz a bagatellből sommás per?** E czim alatt közöltük, hogy Krausz F. Vilmos kereskedő egy helybeli lakost fivére, dr. Krausz Zsigmond által jogtalan tulkövetelés alapján bepörölt. Mint utólag meggyőződtünk, dr. Krausz Zsigmondnak nem volt előzetes tudomása, hogy a követelés mily természetű, s csupán ügyvédi funkcziót végzett, midőn a pört meginditotta. Így tehát eljárása sem eshetik megrovás alá.

— **A növendék-papok vizsgája.** A helybeli papnevelő intézet növendékei f. hó 15. és 16-án tették le vizsgájukat jó eredménynyel a püspöki palotában dr. Steiner Fülöp jelenlétében.

— **Felekezetnélküliek.** Pakson (Tolnamegye) nyolczvan ember beállitott a napokban Rasovszky Julián főszolgabiróhoz, kijelentve előtte egész határozottan, hogy ők elhagyva vallásukat, felekezetnélküliek akarnak lenni. A főszolgabiró tudomásul vette a bejelentést, azt jegyzőkönyvbe foglalta s a felsőbb hatóságnak beküldte. A szomszédos Györköny községben is mozgalom indult a lakosság körében a vallás elhagyása iránt. A hitehagyó emberek protestánsok. — A liberális kormány örülhet, hogy ily gyors eredménye lett a felekezetnélküliségről hozott törvénynek.

— **Mérsékelt áru vasutijegyek.** Junius hó 27-én, Péter és Pál ünnnepe alkalmából Budapest déli vasutról a magyar vonal Siófoktól kezdődő déli vasuti állomásaira, valamint Fiume, Triest és Velencze, nemkülönben a bécs, trieszt, karinthiai és tiroli vonal jelentékenyebb állomásaira a Budapest déli vasuti pályaudvartól este 9 óra 25 perczkor induló 207. számu személyvonatnál rendkivül mérsékelt áru menettérti jegyek fognak kiadatni. A fentemlitett állomásokra a közbeeső magyar és horvát állomásokról is fognak ily mérsékelt menettérti jegyek kiadatni. Ezenkivül a magyar vonal állomásairól igen mérsékelt áru menettérti jegyek lesznek Bécs déli vasutra kiszolgáltatva. E menettérti jegyek 14 napig érvényesek és a visszajövetelkor az utazás kétszer tetszésszerinti állomásokon félbeszakitható. A Budapestről zzóló jegyek naponta válthatók a déli vasut városi irodájában (V. Nádor-u. 16.) a m. kir. államvasutak városi irodájában (Hungária szálloda) és az indulás előtt az állomás személypénztárainál. Az utazásra vonatkozó adatok, valamint a jegyek ára a már kifüggesztett falragaszokból vehető ki, ezenkivül minden állomáson dijmentesen kapható a folyó évben rendezendő kéjutazások jegyzéke.

— **Ügyvédi irodába** 3 hónapra foglalkozást keres gymnáziumot végzett fiatal ember, ki már 3 évig munkálkodott hasonló minőségben. Czim a kiadóhivatalban.

Irodalom és Művészet.

Assisi szent Ferencz élete. (1182-től 1226-ig) Egy vaskos kötetben 471 lapon irta meg Bohnert Márián Ferenczrendi szerzetes, rendje alapitójának, assisi szt. Ferenczenek életét. Mint az előszóból kitünik, szerzőnek e mü megirásánál kettős czélja volt: az egyik, hogy szt. Ferencz életét honi nyelvünkön kimeritően megismertesse és hogy egyházirodalmunkat egy épületes, de egyuttal ismeretterjesztő olvasmánnyal gazdagitsa. E münek ára füzve 2 frt. (7 sacr.), kötve 2 frt 60 kr. (8 sacr.) Kapható a szerzőnél, Budapest, II. ker. Török-u. 4. sz.

A keresztény hit alapforrásai. A budapesti kir. magy. tudományos egyetem hittudományi karától a Horváth-féle jutalommal kitüntetett pályamunka. Irta Szentes Anzelm, a hittudományok doktora, ciszterczi-r. áldozó pap. A veszprémi egyházmegyei hatóság jóváhagyásával. Kiadja a zirczi apátság. A magyar theologiai irodalom magas irodalmi és tudományos szinvalon álló terméke ez a munka, melyben önálló felfogás mutatkozik. A szerző nem pusztán arra szoritkozik, hogy kivonatoljon Európa nagy hittudósainak müveiből, de megpróbálja tovább fejleszteni, tovább vinni magát a tudományt is. Dr. Szentes Anzelm müve egyike az elsőknek, melyek uj utat mutatnak, uj irányt nyitnak ezen a téren is. A fényes, elegáns kiállitásu müvet nagy terjedeleme daczára csekély áron, 2 frtért szerezhetik meg a tudós szerzőnél Zircen.

A Szalay-Barótti-féle „Magyar Nemzet Története" czimü millenáris irodalmi vállalat 39-ik füzetével a második kötet befejeződött. Szerzők e kötettel Magyarország történetének a vegyes házából származott királyok korszakát fejezik be, az e korszakbeli köz- és müveltségi állapotoknak rendkivül érdekfeszitő ecseteléseket bezárván a középkori épitészet, különösen az egyházi müemlékek s a müvészeti viszonyok eleven bemutatásával. A 39-ik füzet közli egy Corvin codexnek a czimlapját müvészi kivitelben. A többi illusztrácziók a következők: A pozsonyi főegyház, a ferencziek templomának tornya Pozsonyban, Vörös márványkő-töredék Mátyás király budai palotájáról, a bártfai városház homlokzata, a haldokló szüz, a prágai szent György szobor, Oltárkép a szepeshelyi székesegyházban. Falfestmény-részlet a vajda-hunyadi várban.

Az „Árpád" czimü hősköltemény első része, a „Bolgár háboru" megjelent a nagyváradi „Szent-László" nyomda részvénytársaság kiadásában. Szerzője Dus László. A hősköltemény tizenkét énekre van felosztva. Tartalmazza az etelközi magyarok küzdelmét VI. Leo görögöczár szövetségében Simon bolgár czár ellen. A 170 lapra terjedő, alexandrinus versformába irt hőskölteménynek az ára 1 frt. Kapható: a Szent-László-nyomda részvénytársaság kiadóhivatalában.

A „Zenélő Magyarország" zenemü folyóirat junius 15-iki XII. száma első helyen egy ritka szép dalokból összeállitott csárdást Csizmadia Ignácz, „Balaton-parti fürdő csárdás"-át közli. II. száma egy kedves salon darab „Nefelejts" Spindler Frigyestől — végezetül ad egy vig dalt „A szerelmes ifju" czimen Greizinger Iványtól, minőt a könnyü couplet zeneirodalom évek óta nem termelt. Az előkelő zeneirodalmi szinvonalon álló folyóirat havonta kétszer, minden száma 10—10 oldal kottával jelenik meg s hozza a legválogatottab zenemü ujdonságokat, s 6 ily terjedelmü füzet előfizetési ára negyedévenkint 1 frt. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország" kiadóhivatalában Budapesten, VI. Csengery-utcza 62. sz. — Mutatványszámot bárkinek küldenek.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági termények hamisitása.

Már évekkel ezelőtt hangzottak fel a panaszok a fogyasztó közönség részéről a forgalomba hozott fogyasztási czikkek nagymérvü hamisitásai miatt, a melyek az egészséget részint közvetlenül, részint közvetve veszélyeztetik; közvetlenül amennyiben méreggel hamisitják s s közvetve, amennyiben értéktelen anyagok hozzákeverése által a tápanyagok tápértékét csökkentik. Ezen visszás állapotok megszüntetését, a melyek nemcsak a fogyasztó közönség érdekeit sértik, de az ezen anyagokat termelő gazdák karositását is czélozzák, az erre hivatott testületek már évek óta szorgalmazták.

A mezőgazdasági termények meghamisitásának meggátlása tárgyában az Országos Gazdasági Egyesület már évek előtt terjesztett fel a kormányhoz memorandumot, speciálisan pedig a tejtermékek termelésének és elárusitásának ellenőrzése tárgyában 1891-ben terjesztett fel a kormányhoz egy terjedelmes emlékiratot, melyben az élelmiszerek hatósági ellenőrzését általában elrendelő törvény meghozataláig a tejtermékek előállitásának és forgalomba hozatala ellenőrzésének legalább miniszteri rendelet utján való szabályozását kérte.

Sajnos, ezen felterjesztések éveken keresztül bolyongtak a különféle ankétek labyrintusában, a nélkül, hogy a kormány igazán figyelmére méltatta volna azokat, annak daczára, hogy ezen utóbb emlitett memorandumról, az erre leghivatottabb fórum, az országos közegészségügyi tanács is elismerte, hogy az igen alapos elaborátum, és annak változatlanul törvényerőre való emelését követelte.

A mult évben megtartott III. országos gazdakongresszus is szönyegre tüzte ezen kérdést és a következő határozati javaslatot terjesztette fel a kormányhoz: 1. Sürgősen szükségesnek tartja, hogy a tápszerek, élvezeti czikkek és italok közforgalma törvény által szabályoztassék; végül, hogy a vetőmagvak termelését és forgalmát is törvény szabályozza.

A földmivelésügyi kormányzatban beállott uj éra végre megvalósitotta a gazdatársadalom ezen rég óhajtott kivánságát s a mezőgazdasági termények, és czikkek hamisitásának tilalmazásáról szóló 1895. évi XLVI. törvényczikk f. évi junius hó 1-én lépett életbe, mig a végrehajtási rendelet határozmányai a törvény életbeléptetésének napjától számitott három hó multával.

A most életbeléptetett törvény czélját — a mint a végrehajtási rendelet mondja — a jelentékenyebb mezőgazdasági termények és termékek, valamint a mezőgazdaságra fontos czikkek közforgalmának hatósági ellenőrzés alá való helyezése és azok hamisitásának különleges törvényes intézkedésekkel való megtorlása képezi és a mezőgazdasági termelés, a kereskedelem és a fogyasztóközönség érdekeinek együttes védelmét czélozza. E végből a törvény a következő mezőgazdasági czikkek hamisitását tilalmazza és bünteti szigoruan, u. m. a tej és tejtermékek, állati és növényi zsirok, zsiradékok és olajnemüek, gabona- és lisztnemüek, méz, paprika, gazdasági, erdészeti és kertészeti, vető- és fümagvak, abraktakarmányok és trágyanemüek hamisitását.

A gazdák szempontjából bizonyára a tej és annak termékei a vető és fümagvak, az abraktakarmányok és trágyanemüek hamisitásának tilalmazása bir első rangu fontossággal, mert e czikkekben öltött legnagyobb mérveket a hamisitás, s ezekkel történik a legnagyobb visszaélés. Örömmel konstatáljuk, hogy a végrehajtási rendelet azon fejezete, mely a tej- és tejtermékek hamisitásának mikénti meggátlásáról intézkedik, teljes egészében azonos azon javaslattal, melyet az OMGE. terjesztett fel a kormányhoz, s a melyről — mint már emlitettük — az országos közegészségügyi tanács is kimondotta, hogy az kifogástalan volta miatt változatlanul törvényerőre emelendő.

Ha ezen fejezetet mégis némiben hiányosnak kell jeleznünk, ugy ezt csak azért vagyunk kénytelenek tenni, mert kimaradt belőle a tej termelési viszonyainak már az istállóban kezdődő pontos ellenőrzéséről szóló intézkedés, melyre az O. M. G. E. felterjesztett elaborátumban sulyt helyezett s a mely valóban nem csekély jelentőségü, a mennyiben a forgalomba hozott tejen már nem konstatálható, undoritó és esetleg ragályos tej elárusitása teljesen lehetetlenné volna téve.

A margarinnak vaj gyanánt való eladását szintén lehetetlenné teszi e törvény, a mennyiben kimondja, hogy a margaringyárosoknak és elárusitóknak ugyanabban a helyiségben vajat előállitani, tartani, illetve elárusitani, vagy abban a vaj előállitását, raktározását s elárusitását másnak megengedni nem szabad. Ezen intézkedés kiváltképpen a nagyobb városok lakóira bir fontossággal, de kihatásában fontos a gazdaközönségre is, a mennyiben a valódi vaj értékesitési viszonyait teszi kedvezőbbé.

00000468

A vető- és fümagvak forgalombahozatalánál eddig igen nagymérvü visszaélések voltak tapasztalhatók; e tekintetben a törvény akként intézkedik, hogy ezek csakis az eladó nevének és az illető mag fajának, illetve vállfajának és származásának, valamint az illető mag tisztaságának százalékokban, ugyszintén a csirázóképességnek százalékban való határozott megjelölése mellett hozhatók forgalomba. Ezen intézkedés fontossága annyira szembetünő, hogy azt a vető- és fümagvakat vásároló gazdák, kik ily alkalmakkor oly gyakran pórul jártak és kiknek többnyire hasznavehetetlen ocsut akasztottak a lelketlen kufárok a nyakukba, bizonyára örömmel fogják üdvözölni.

Nem csekélyebb fontosságu ezen intézkedésnél a törvény azon pontja, a mely az abraktakarmányok hamisításának meggátlásáról intéskedik; — e szerint az abraktakarmányok a kereskedelmi szokások szerint hozandók forgalomba, — vagy pedig az esetben, — ha mint takarmánykonzervek kerülnek piaczra s tápértékük szerint képezik az eladás tárgyát, akkor a használati érték, azaz a legkisebb zsirtartalom az eladó által mindig %-ban, határozott számmal külön-külön jelölendő meg. Ugyanezen elbánás alá esnek a mesterségesen előállitott vagy kezelt és kereskedelmi forgalom tárgyát képező trágyafélék, a melyeket ma a gazdák nagyban vásárolnak s épp ezért volt szükséges, hogy az e téren is tapasztalható visszaéléseknek eleje vétessék.

A törvény végrehajtási rendelete hasonló szigorral intézkedik a többi fent elősorolt mezőgazdasági terméyek és fogyasztási czikkekről, s ezek után most még csak az van hátra, hogy annak szigoru végrehajtásáról gondoskodjanak. *I—y P.*

---

* **Vetések állása hazánkban és a külföldön.** Az őszi vetések állásáról az országban általánosan dicsérőleg beszélnek, csak a Bácskában, Bánátban és a Dunántul egyes részein panaszkodnak gyönge vetésekről. A tavasziak nem állanak jól, általános eső még sokat hozhatna helyre. — Amerikai jelentés szerint, az őszi vetések a mult hónaphoz képest 5 százalékkal rosszabodtak volna, de a tavalyi álláshoz viszonyitva kedvezőbbek most a kilátások. Az amerikai tavaszi vetések jói állanak a jelentés szerint. A többi államokról különbözők a hirek; Franczia országban — különösen a déli részben — szárazságról panaszkodtak, Németország és Angliában az időjárás mostoha volt. Oroszország és Románia általában jók.

Kimutatás.

(Vége.)

A székesfejérvári jótékony nőegylet javára a nemes szivü jótevők által nyujtott kegyes adományokról:

Özv. Hamvady Tihamérné 2 forint. Fiáth György, ifj. Fiáth Imre, dr. Szigeti Lajosné, Hübner Károly 1—1 frt, N. N., N. N. 10—10 kr. N. N., N. N. 5—5 kr. Komáromy Károly 3 frt. dr. Eisenbarth Károlyné, Say Istvánné 2—2 frt. Összesen: 23 frt 50 kr. — 10. számu gyüjtőiv: Özv. Borbélyné 1 frt. Berger Berta 50 kr. özv. Réthy Mihályné, Szilvádi János 20—20 kr. özv. Varga Görgyné, Hegedüs János Papp János, Juhász Jánosné, Jankovics Jánosné 10—10 kr. Bernát Józsefné 20 krajczár. Arany Jánosné 4 kr. Nemes Imre, Palkovits Teréz 5—5 kr. Hoffmann Hermann, Vati András 10—10 kr. Csikász József 20 kr. Fekete Ferencz, Aposztolovics Györgyné, Flink Lajosné 10—10 krajczár. Baranyai Terézia, Kozits Máté, Szabó Istvánné 5—5 kr. Cser Pálné 20 kr. özvegy Csermák Ferenczné 10 kr. Arany Jánosné 2 kr. Arany János 3 kr. Beinerné 20 kr. Komlósi Lipótné 50 kr. Bakos Ferenczné 10 kr. Vég Jánosné 3 kr. Csikós Izidor 7 kr. Fehérné 5 kr. Tögl Gyula 50 kr. Imre Lajosné 30 kr. Meister Adolfné 40 kr. Turják János 2 forint. Németh Elekné 50 kr. N. N., Kellerné 30—30 kr. Fodor Jánosné 50 kr. Fürnberg Dávidné 20 kr. Klein Adolfné 40 kr. Schwarcz Adolfné 50 kr. H., Mohai Lajosné 1—1 forint. ifj. Kis Mihályné 30 kr Sziber Sándorné 50 kr. Kováts Imréné 2 frt. Bernáth Pálné 1 frt. ifj. Kolbné 50 kr. Szeidl Lajosné Gebhard Bodogné 1 frt. N. N. 10. kr. Összesen: 19 frt 10 kr. — 11. a) sz. gyüjtőiv: Imrich Victorné, Vértessy Józsefné 2—2 frt. Tóth Béláné 1 frt. Hertelendy Béláné 50 kr. dr. Schwarczbach Mórné. dr. Faludy Miksáné 2—2 frt. özv. Flatt Agostonné, Csató Kunze Valéria, dr. Say Victor, Balog Ferenczné 1—1 forint. özvegy Hahn Jakabné, dr. Lővy Károlyné 3—3 frt. Heinrich Aranka, Farkasdy Dezsőné 2—2 forint. Brunkola Vilma, Tóth Józsefné, Juraszek Jánosné, Szegfü Ignáczné, Szilágyi 1—1 forint. özv. Sibenrock Gusztávné dr. Vizteleky 3—3 frt. Hőnig Péterné 50 kr. F. J. 30 kr. Luttor Ferencz, Fischer Anna 50—50 kr. báró Fiáth Miklósné 5 forint. Sárközy Kázmérné, Lyróné, Kornin Boldizsár, Fortvingler Ferenczné, Bognár Józsefné 1—1 frt. özv. Steib Gáspárné 30 kr. Schober Antalné 10 kr. Szabó Ferenczné 20 kr. Winkler Vilmosné, Fodorné G. Franczisska, Weichinger Sándorné, Hermann Dávidné, dr. Palánszkyné, Perenyi Béla, özv. Gorjupp Nándorné, Fabian István, Szigl József 1—1 forint. Pék Béláné, Emhecht 50—50 kr. Daroczy István, Huszár Ágoston 2—2 frt. Kempelen Imre 5 forint. dr. Varga Zsigmondné, Wertheimer Pál 2—2 frt. Wertheim Arminné 5 frt. N. N. 10 kr. Összesen: 75 frt. — 11. b) számu gyüjtőiv: dr. Ligeti Józsefné, Szalay Miklósné, Endersz Jánosné 2—2 forint. Ifj. Schnetzer Nándor, Ifj. Weisz Jakabné, Pongrácz Gyuláné. dr. Steiner Jacó, Meisel Ödönné. Bartos Málvin, Kóváry Edéné 1—1 frt. Gscheidt Jánosné 60 kr. Rölich Ferenczné, Schlesinger Teréz 40—40 kr. Varga István 30 kr. N. N. 20 kr. Dveily Rezsőné 3 forint. dr. Neumann Bernáthné 5 frt. Schulteiszné 30 kr. Hirschhorn Sándorné 50 kr. Hirschhorn Józsefné 10 kr. Grosz 50 kr. Békesyné, Téry Józsefné 1—1 forint. Gold Józsefné 30 kr. Bergmann Miksáné 50 kr. Takács Dezső 40 kr. Frankl Jósefine 20 kr. Lövinger Mórné 10 kr. Bóna Sipos Anna 1 forint. Fischer Vilmosné 50 kr. Molnár Simonné 40 kr. Weisz Adojfné 50 kr. Szerepelt Nándorné 2 frt. dr. Ritscher Zsigmond 50 kr. Schuberth Emilné, Koltai Tóth Istvánné 1—1 frt. Faikiss Károlyné 3 frt. Procopius, Ludikárné 2—2 frt. Kuthy Józsefné, Szilberberg Károlyné 1—1 frt. Békessyné. Albrecht 2—2 frt. Kis Ignáczné 1 frt. Csitári Gáborné 50 kr. özv. Cossini Theofilné, Csitári Emilné, Breuer Adolfné 1—1 frt. Rechnitzer N. 50 kr. Tóth Arthurné 5 frt. Mattesz Józsefné 1 forint. Róth Sándor 50 kr. Pinkás Miksáné 1 forint. Komáromy Károly 3 frt Justh Dénes 1 forint. dr. Szabady Józefné, Wéber Károlyné 2 forint. Kleindin A., Koronafné 50—50 kr. Landesmann 2 frt. Takács Károlyné 1 frt. Összesen: 72 frt 20 kr. — 12. számu gyüjtőiv: Schofhauser Károly 50 kr. Kotrecz Pálné 10 kr. Dorner Jánosné 5 kr. Dorner Károlyné 10 kr. N. N. 9 kr. N. N. 50 kr. Aschenbrenner 10 kr. Házy György 2 kr. Vingelmanné 10 kr. Tehel József 50 kr. Rigler Jánosné 10 kr. Madl Gyuláné 10 kr. Mossbauer 30 kr. Korentné 20 kr. Berkhaus 50 kr. Brittigné. Kolb 20—20 kr. Bernát Károly, Bori Ferencz 10—10 kr. Orsonits János 5 kr. Ozvaldné 10 kr. Frank Jánosné 15 kr. Bencsik Imre 20 kr. Dertl Józsefné 1 frt. Kováts Gy.-né 50 kr. Hanzely György 50 kr. Wolkenstein Ignácz 50 kr. Breuer Dávidné 50 kr. Bausnitz Károlyné 6 kr. Ehrenthal 10 kr. Szilasi József 10 kr. Angerle János 10 kr. Juhász Károlyné 10 kr. Rubos Béla 10 kr. Knittelhoffer Ferencz 20 kr. Peuser Margit és Eliza 2 frt. Langmár Gáspárné 1 frt. Weisz Ignácz 10 kr. Nagy István 20 kr. Fröschl Józsefné 3 kr. Orbán Ferencz 20 kr. Tiringer Jánosné 10 kr. Knittelhoffer József 20 kr. Bodis Györgyné 10 kr. Nemes Ferenczné 20 kr. Weisz Bernát 10 kr. Szatmáry József 10 kr. Seitl nővérek 20 kr. Lenosés Jánosné 10 kr. Mantz János 1 frt. Klein Ignácz 50 kr. Lövinger Albert 20 kr. Destekné 50 kr. Dr. Huszár Adolfné 1 frt. Dr. Spätt Heinrich 1 frt. Birkl Jánosné 2 frt. Wiener Gyuláné 30 kr. Greiner Sománé 50 kr. Keszler Árpádné 2 frt. Mészáros Lászlóné 1 frt. Deutsch Lázárné 1 forrint. Strély Olga 50 kr. Grünfeld Jakabné 3 frt. Álföldy Lipótné 1 frt. Paulovics Ferenczné 2 frt. Messinger Jakabné 1 frt. özv. Somogyi Lajosné 50 kr. Lentz nővérek 1 frt. Hoffmann Gyula 1 frt. Tehel Mórné 20 kr. Hoffmann Fánni 30 kr. Fischer Mór 1 frt. Deuts Adolfné 50 kr. Németh Vinczéné 1 frt. Tóth Gézáné 1 frt. Rader Malvin 1 frt. Schilling Edéné 1 frt. Schmoll Györgyné 50 kr. Ascher Ferenczné 1 frt. Hoffer Frigyesné 50 kr. N. N. 10 kr. Kunst András 40 kr. Scheffer Ferencz 1 frt. özv. Strobl Fülöpné 30 kr. N. N. 20 kr. N. N. 20 kr. N. N. 10 kr. Arany Andrásné 10 kr. N. N. 50 kr. N. N. 30 kr. Kenessey Gyuláné 2 frt. Deutsch Ignáczné 10 frt. Fleischer Gyuláné 50 kr. özv. Schiffer Imréné 1 frt. özv. Kohn Katalin 1 frt. Zobl Gyuláné 2 frt. Say Victor 10 frt. Keresztes Ignaczné 1 frt. Németh Imréné 1 frt. N. N. 5 kr. N. N. 10 kr. Adlerné 30 kr. Dénes István 20 kr. Heumann Józsefné 30 kr. N. N. 5 kr. N. N. 10 kr. Pap Ádámné 10 kr. özv. Falvayné 1 frt. Szalay Dániel 30 kr. Pap Fodor Imre 10 kr. Mátuschek István 50 kr. Almásy öreg 50 kr. Say Ferenczné 1 frt. özv. Schnetzer Jánosné 1 frt Prohászka 10 kr. Lukács Lajosné 50 kr. K. népsegélyző egylet 2 frt. Mraz W. J. gázgyar 3 frt. Pálffy Károlyné 1 frt 50 kr. Br. Hanstein 2 frt. Rohrmanné 1 frt. Madarassyné 2 frt. Molnár Béláné 2 frt. Spitkó Lajosné 5 frt. Aujezdzky Adolfné 2 frt. Pete Dani 50 kr. Összesen 99 frt 85. kr.

A nagylelkű jótevőknek áldozatkészségükért hálás köszönetét nyilvánitja a székesfejérvári jótékony nőegylet választmánya.

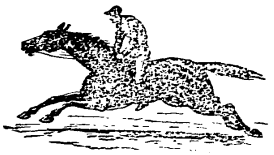

PERL ARNOLD, Györ szab. kir. város törvényhatósági állatorvosának

JOCKEY FLUIDJA

minden gazdaságban nélkülözhetlen.

Biztosan ható szer a tuleröltetett állatok izmainak folytonos jókarban tartására, valamint a kimerülés, fáradtság, izomcsúz, vallbénaság, időszaki sántaság, a végtagok lobos bántalmai és merevsége eseteiben. — Számos köszönőirat betekintésre áll.

Főraktár: SZENTMIHÁLYI GYULA gyógyszertárában Györött.

Egy üveg ára 2 korona.

Liebing Richárd

toronyóra-gyár.

Liebing Richárd, a bécsi cs. kir. kereskedelmi törvényszék és a bécsi 13. ker. cs. kir. városi kiküldött járásbiróság hites szakértője és becslője

Bécs, 13/10 Speizingerstrasse 66

kizárólag csak toronyórákat készit, templomok, városházak, kastélyok, laktanyák, iskolák, gyárak stb. számára, a legujabb és legjobb konstrukczió szerint és szolid kivitelben. Hasonlóképen elvállalja toronyórák javitását is; községeknek pedig részletfizetéseket is engedélyez.

Költségvetések díjtalanok.

60—50

00000469

Hirdetések

a „Fejérmegyei Napló“ részére

felvétetnek kiadóhivatalunkban (Székesfejérvárott Szent István-tér 1. szám alatt) jutányos árért.

Nyomatott Számmer Imrénél, Székesfejérvárott.

00000470